

ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

Financial Skills that Affecting Financial Planning of Government Savings Bank Region 12 Staffs

วิศววิท แข็งแรง^{1*} ผศ.ดร.ธีรวัตร ภูระธีรานรัธ² และ ผศ.ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูสี³
Witsawawit Khaengraeng^{1*} Teerawat Purateeranrath² and Ubonwan Suwannapusi³

*Corresponding author, e-mail : Witsawawit.kha@srru.ac.th

Received: October 23th, 2022; Revised: October 14th, 2023; Accepted: November 28th, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 2) เพื่อศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 3) เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 จำนวน 285 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.951 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุ 20 - 30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี อายุงาน 5 – 10 ปี เงินเดือน 15,000 – 20,000 บาท ตำแหน่ง พนักงาน และ จังหวัดที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนทักษะทางการเงินและการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก ระดับการส่งผลของทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน มากที่สุดได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เก่าและช้า และมีข้อเสนอแนะว่าอยากใหธนาคารเปลี่ยนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใหม่ทุก 3 ปี

คำสำคัญ: ทักษะทางการเงิน, การวางแผนทางการเงิน , พนักงานธนาคารออมสินภาค 12

Abstract

The research is to 1) study the level of financial skills of the Government Saving Bank Region 12th's staffs 2) study the quality of financial planning of the Government Saving Bank Region 12th's staffs 3) study the level of financial skills that affect the financial planning the Government

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Student in Master of Business Administration, Faculty of Management Sciences, Surindra Rajabhat University

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Surindra Rajabhat University

Saving Bank Region 12th's staffs. The samples of this research consisted of 285 staffs of the Government Saving Bank Region 12th. The tool used in the research was the scale questionnaire with the reliability of 0.951. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing using the multiple regression analysis method. It was found that the majority of samples were females, aged 20 – 30 years old with single as marriage status, educational background is bachelor's degree with 5-10 years of working experience, salary range from 15,000 to 20,000 baht, worked as an staffs positioned in Ubon Ratchathani Province. It was found that the financial and planning skills of the research samples were high. It was also found that there were three variables that affect the financial skills which lead to sample's financial planning. Those variables are financial literacy, financial behavior, and financial attitude.

The most problem and obstacle found in the operation level is old and slow of computers used in the operation. The suggestion of the sample to solve the problem is the bank should replace the computers used in the operation level every three years.

Keyword: financial skills, financial planning, staffs of the Government Saving Bank Region 12

บทนำ

ทักษะทางการเงินเป็นพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชาชน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินในปัจจุบันรวมถึงสถานการณ์ โลกมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันการให้บริการทางการเงินเพิ่มมากขึ้น รวมถึงวิวัฒนาการทางการเงินและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาที่ตามมาคือประชาชนได้รับข้อมูลหรือมีความรู้ความเข้าใจน้อยจากการใช้บริการทางการเงิน การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง ทำให้เกิดข้อได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ และนำไปสู่ความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการทางการเงินและระบบเศรษฐกิจการเงินในระยะยาวได้ ดังนั้นทักษะ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของทุกคนคือ ทักษะทางการเงิน การมีทักษะทางการเงินไม่ได้หมายถึงการมีความรู้ด้านการเงินเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่งผลด้านพฤติกรรม ตลอดจนส่งเสริมด้านทัศนคติเพื่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต ปัจจุบันคนไทยยังไม่มีทักษะทางการเงินมากนักประกอบกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และสถานะหนี้ครัวเรือนในระดับสูง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องผ่านความท้าทายนี้ให้ได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักถึงความจำเป็นในการเร่งส่งเสริมทักษะทางการเงินให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยทำการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย เพื่อให้ทราบพัฒนาการระดับทักษะทางการเงินของคนไทย จากการสำรวจทักษะทางการเงิน ปี 2559 ของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นการสำรวจตามแนวทางขององค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (The Organization for Economic Co-Operation and Development) โดยร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านทักษะทางการเงินของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 61.0 โดยคนไทยจะอ่อนด้านความรู้ทางการเงินที่สุด จากคะแนนทักษะทางการเงิน

นอกจากเรื่องทักษะทางการเงินแล้ว การวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับทุกคน และจะยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นในอนาคตข้างหน้า เนื่องจากชีวิตมีความไม่แน่นอนมากขึ้น ทั้งความไม่แน่นอนของชีวิตทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ราคาอาหารและสิ่งจำเป็นต่างๆ ต่อการดำรงชีพมีราคาแพงขึ้น เงินเพื่อเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากกลับลดต่ำลง รวมถึงถึงความไม่แน่นอนของชีวิตทางสังคมที่คนมีระดับการศึกษาสูงขึ้นใช้ระยะเวลาในการเรียนมากขึ้น ทำให้มีระยะเวลาการทำงานเก็บเงินลดลงในขณะที่วัยหาการแพทย์ที่ก้าวหน้า ทำให้คนเรามีอายุยืนขึ้น ส่งผลให้ระยะเวลาการใช้เงินนานขึ้น จากปัจจัยความไม่แน่นอนดังกล่าว ทำให้ทุกคนต้องหันมาให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินมากขึ้น (กาพล สุทธิพิเชษฐ์, 2563) ซึ่งการวางแผนทางการเงินที่ดีจัดได้ว่าเป็นเข็มทิศที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ และจะทำให้ทุกคนมีอิสรภาพทางการเงินได้ เพราะถ้าหากรู้ว่าชีวิตเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ทุกคนก็ควรจะใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท มีสติอยู่ตลอดเวลา การวางแผนทางการเงินจึงถือว่าเป็นแบบอย่างของการใช้ชีวิตของคนที่มีสติและปัญญา มีเหตุผล รู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ และพร้อมจะรับมือกับปัญหาความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น นั่นจะทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีเป้าหมาย และเดินตามเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งคนที่มีการวางแผนทางการเงินที่ดีก็ย่อมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้ (กาญจนา หงษ์ทอง, 2557; กิจดิพร สิทธิพันธุ์, 2557)

การทบทวนเรื่องของทักษะทางการเงิน และการวางแผนทางการเงิน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องศึกษา เพื่อยืนยันถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน เช่นเดียวกับพนักงานธนาคารออมสินซึ่งมีหน้าที่ที่จะให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าและประชาชน โดยทั้งหมดนั้นมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทักษะทางการเงิน และการวางแผนทางการเงินอย่างไร เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับเงิน การให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุน ประกันชีวิต ประกันภัย ควบคุมและติดตามงานบัญชีลูกค้า ติดต่อประสานงานและให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลรายรับรายจ่ายของลูกค้า รวมไปถึงการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและวิเคราะห์ด้านการเงินและบริหารจัดการ และอีกหลาย ๆ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเงิน เช่น การส่งเสริมให้มีการออมเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว การให้ความรู้เกี่ยวกับการเงินกับประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาค 12 ซึ่งรับผิดชอบถึง 5 จังหวัด ได้แก่ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และ ยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ตามทฤษฎีทักษะทางการเงิน (ณฐมน เพิ่มสุข, 2562 : 30) และตามแนวคิดของการวางแผนการเงิน (พิทักษ์ ศิริวงศ์, 2560 : 1211-1220)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจอยากจะทราบว่า ทักษะทางการเงินใดบ้างที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้นำเสนอต่อคณะผู้บริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในการเลือกหัวข้อฝึกอบรมเพื่อความรู้ให้แก่บุคลากรในหน่วยงานเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในภายภาคหน้าต่อไป

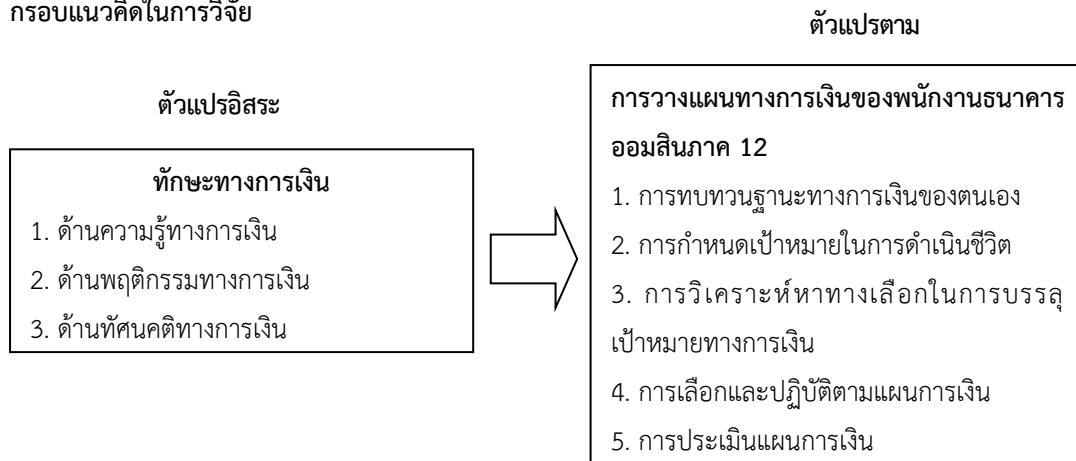
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12
2. เพื่อศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12
3. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะทางการเงิน ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะด้านพฤติกรรมทางการเงิน และทักษะด้านทัศนคติทางการเงิน มีผลเชิงบวกต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในระดับสูง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ พนักงานธนาคารออมสินภาค 12 จำนวน 986 ราย จากธนาคารออมสินในภาค 12 จำนวน 78 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2564) (ธนาคารออมสินภาค 12, 2564 : 101)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานธนาคารออมสินภาค 12 จำนวน 285 ราย ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ทำการแบ่งธนาคารออมสินตามภูมิภาค และทำการจับฉลากเลือกมา 1 ภาค ได้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขั้นตอนที่ 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีธนาคารออมสินทั้งหมด 3 ภาค จับฉลากเลือกมา 1 ภาค ได้ธนาคารออมสินภาค 12 ขั้นตอนที่ 3 ในธนาคารออมสินภาค 12 มี 5 จังหวัด ทำการเลือกสาขาของทั้ง 5 จังหวัด โดยเลือกจังหวัดละ 50% โดยวิธีการจับฉลาก ขั้นตอนที่ 4 ในแต่ละสาขาที่เลือกของแต่ละจังหวัด จะใช้การเทียบบัญชีไตรมาส (สัดส่วน) เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ สาขาบุรีรัมย์มีประชากร 17 ราย และกลุ่มประชากรของสาขาที่จับฉลากได้รวมกันเท่ากับ 538 ราย เท่ากับ $17 * 285 / 538 = 9$ ราย ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ ตามจังหวัดและสาขาที่จับฉลาก ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 6 สัปดาห์ จนครบตามจำนวนที่ต้องการแล้วจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวมาทำการลงรหัสเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรแยกตามจังหวัดของธนาคารออมสินในภาค 12

ลำดับ	จังหวัด	สาขาและประชากรทั้งหมด		สาขาและประชากรทั้งหมด ที่ทำการจับฉลาก		กลุ่ม ตัวอย่าง
		สาขา	ประชากร (ราย)	สาขา	ประชากร (ราย)	
1	สุรินทร์	12	144	6	89	48
2	บุรีรัมย์	15	170	7	95	50
3	ศรีสะเกษ	11	142	5	78	41
4	อุบลราชธานี	27	305	14	195	103
5	ยโสธร	11	225	5	81	43
รวม		76	986	37	538	285

ที่มา : ธนาคารออมสินภาค 12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) เรื่อง ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานออมสินภาค 12 โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารทางวิชาการ และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งแบบสอบถามประกอบไปด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน (financial literacy) มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะการวางแผนทางการเงิน (financial planning) ได้แก่ การทบทวนฐานะทางการเงินของตนเอง การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต การวิเคราะห์ทางเลือกในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน การเลือกและปฏิบัติตามแผนการเงิน การประเมินแผนการเงิน

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะคำถามแบบเปิด

งานวิจัยนี้ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency: IOC) โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม เลือกข้อคำถามของแบบสอบถามที่มีดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนำไปใช้งานได้ โดยค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.908 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Co-efficient Alpha - α) ของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้จะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.6 โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านทักษะทางการเงิน มีค่าเท่ากับ 0.845 ด้านการวางแผนทางการเงิน มีค่าเท่ากับ 0.911 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.908

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 โดยวิธีการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ชุด ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลทุกราย ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 6 สัปดาห์ จนครบตามจำนวนที่ต้องการแล้วจึงนำเสนอแบบสอบถามดังกล่าวมาทำการลงรหัสเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ และร้อยละ
2. การศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ในการแปลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเห็นของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ที่มีต่อทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน ผู้วิจัยได้อาศัยคะแนนเฉลี่ยมาแปลความหมายคะแนนเทียบกับเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เกณฑ์ตามหลักการของเบสท์ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541 : 67) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)
4. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 2) ศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 3) ศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 จำนวน 285 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยมีผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 161 ราย (คิดเป็นร้อยละ 56.5) อายุ 20 - 30 ปี จำนวน 92 ราย (คิดเป็นร้อยละ 32.3) สถานภาพโสด จำนวน 160 ราย (คิดเป็นร้อยละ 56.1) การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 170 ราย (คิดเป็นร้อยละ 59.6) อายุงาน 5 - 10 ปี จำนวน 88 ราย (คิดเป็นร้อยละ 30.9) เงินเดือน 15,000 - 20,000 บาท จำนวน 102 ราย (คิดเป็นร้อยละ 35.8) ตำแหน่งงานพนักงาน จำนวน 135 ราย (คิดเป็นร้อยละ 47.4) และปฏิบัติงานอยู่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 103 ราย (คิดเป็นร้อยละ 36.1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางการเงินพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในภาพรวม

ทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในภาพรวม	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. ด้านความรู้ทางการเงิน	4.38	0.34	มาก
2. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน	4.01	0.43	มาก
3. ด้านทัศนคติทางการเงิน	4.37	0.87	มาก
รวม	4.25	0.36	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน ในภาพรวม มากที่สุดได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงไปได้แก่ ด้านทัศนคติทางการเงิน $\bar{X} = 4.37$ ส่วนทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน

ในภาพรวม น้อยที่สุดได้แก่ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า ทักษะทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการวางแผนทางการเงินพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในภาพรวม

ระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ในภาพรวม	$\bar{X}$	SD.	แปล ผล
1. การทบทวนฐานะทางการเงินของตนเอง	4.22	0.53	มาก
2. การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต	4.20	0.54	มาก
3. การวิเคราะห์ทางเลือกในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน	4.36	0.53	มาก
4. การเลือกและปฏิบัติตามแผนการเงิน	4.25	0.54	มาก
5. การประเมินแผนการเงิน	4.07	0.53	มาก
รวม	4.22	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน ในภาพรวม มากที่สุดได้แก่ การวิเคราะห์ทางเลือกในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน ($\bar{X} = 4.36$) รองลงไปได้แก่ การเลือกและปฏิบัติตามแผนการเงิน การทบทวนฐานะทางการเงินของตนเอง และ การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.25$ 4.22 และ 4.20) ตามลำดับ ส่วนระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน ในภาพรวม น้อยที่สุดได้แก่ การประเมินแผนการเงิน ($\bar{X} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า ระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

ตารางที่ 3 ระดับทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

ประสิทธิภาพ	การวางแผนทางการเงิน	b	SE _b	β	t
a = 1.774					6.271*
	ทักษะทางการเงิน				
	ความรู้ทางการเงิน (X_1)	.292	.077	.244	3.816*
	พฤติกรรมทางการเงิน (X_2)	.303	.061	.318	4.993*
	ทัศนคติทางการเงิน (X_3)	.031	.025	.064	1.227*

$$a = 1.774 : SE_{est} = \pm .283$$

$$R = .705, R^2 = .525 ; \text{Adjusted } R^2 = .486 ; F = 32.33* ; \alpha = .05$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสิน ในภาพรวม มีการส่งผลอยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ .705 สามารถพยากรณ์ได้ 52.5 เปอร์เซ็นต์ มีค่าความคลาดเคลื่อน

มาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 283 เมื่อทดสอบแล้ว พบว่า ทักษะทางการเงินทั้ง 3 ทักษะ ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทักษะที่ส่งผลกระทบที่สุดได้แก่ พฤติกรรมทางการเงิน ($b = 0.303$) รองลงไปได้แก่ ความรู้ทางการเงิน ($b = 0.292$) ส่วนทักษะที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะคติทางการเงิน ($b = 0.031$) โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานในภาพรวม (Y) ในรูปคะแนนมาตรฐานได้เป็นดังนี้

$$y = 1.774 + 0.292X_1 + 0.303X_2 + 0.031X_3$$

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทักษะทางการเงินพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

ทักษะทางการเงิน มากที่สุดได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน อาจเป็นเพราะความรู้ทางการเงินคือ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รวมทั้งมีทักษะในการบริหารจัดการ เช่น การจัดงบประมาณการใช้เงินในหมวดหมู่ต่างๆ การลงทุน การกู้ยืม ภาษี และการบริหารจัดการเรื่องการเงินส่วนตัวในภาพรวม การมีความรู้ทางการเงินเบื้องต้นทำให้สามารถเตรียมการ วางแผนเรื่องการเงินในการดำเนินชีวิตได้ราบรื่น ลดโอกาสในการมีปัญหาเรื่องการเงินในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชาญชัย ศรีสุวรรณ (2558 : 230) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารการเงินกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของลูกค้ายุทธศาสตร์พาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้เรื่องการลงทุนทางการเงินเพื่อจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย เงินปันผลและอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิกรานต์ เผือกมงคล (2560 : 75) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินของประชาชนจังหวัดปทุมธานี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางสูง แต่มีความรู้ทางการเงินไม่ครบทุกเรื่อง เช่น การคำนวณดอกเบี้ยทบต้น เป็นต้น ทักษะทางการเงินน้อยที่สุดได้แก่ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน อาจเป็นเพราะยังขาดทักษะและขาดความเข้าใจในการใช้จ่าย การออม การเลือกรูปแบบการเก็บออม การแก้ปัญหาทางการเงิน การไตร่ตรองก่อนซื้อ การชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา ผลการศึกษาขัดแย้งกับ ปานแก้วตา ลักณาวณิช และวิลาวัลย์ ดิงไธโรภพ (2561 : 99) ได้ศึกษาเรื่องทักษะทางการเงินของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในเขตกลุ่มน้ำปากพอง พบว่า เกษตรกรมีคะแนนความรู้ทางการเงิน และคะแนนทัศนคติทางการเงินเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีคะแนนพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง

2. ผลการศึกษาระดับการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

การวางแผนการเงิน มากที่สุดได้แก่ ด้านการวิเคราะห์หาทางเลือกในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน อาจเป็นเพราะการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและเป้าหมายทางการเงิน เป้าหมายที่ดีต้องมีความชัดเจนสามารถทำได้จริงและมีระยะเวลากำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน นอกจากนี้พนักงานมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายโดยพิจารณาจากความจำเป็น เช่น เงินคงเหลือที่จะใช้ในการออมหรือการลงทุน ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดทางเลือกให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ สอดคล้องกับ Hallman and Rosenbloom (2000 : 100) กล่าวว่า การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเป็นกระบวนการจัดทำแผน และนำแผนทางการเงินของแต่ละบุคคลไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่แต่ละบุคคลตามที่ต้องการ ส่วนการวางแผนการเงิน น้อยที่สุดได้แก่ ด้านการประเมินแผนการเงิน อาจเป็นเพราะ พนักงานไม่ได้ทำตามแผน 100 เปอร์เซ็นต์ ทำให้การประเมินแผนไม่มีหลักฐานไว้สำหรับการตรวจสอบหรือมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบและประเมินแผน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ บุญเฉลิม (2554 : 30) ที่ศึกษาเรื่องการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับพนักงานสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง กล่าวว่า การประเมินสถานะทางการเงินของตนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการประเมินจะช่วยทำให้บุคคลทราบว่

ตนเองสามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ จึงทำให้บุคคลสามารถประเมินสถานะทางการเงินของตนเองได้ตรงตามความเป็นจริง

3. ผลการศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12

ทักษะทางการเงินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะด้านพฤติกรรมทางการเงิน และทักษะด้านทัศนคติทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการที่ พนักงานธนาคารออมสินภาค 12 จะประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ การวางแผนทางการเงินได้นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ อาทิความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดของ OECD (2015 : 2) กล่าวถึง ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) สมรรถนะทางการเงิน (financial competence) ว่าเป็นความรู้และความเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวกับการเงิน ความเสี่ยงทางการเงินรวมถึงทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงิน สามารถนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติเพื่อให้ตัดสินใจเลือกใช้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง มีวินัยทางการเงิน รู้จักวางแผนทางการเงินและสามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ ปานแก้วตา ถันนวนานิช และ วิลาวัลย์ ดึงไธรย์ภพ (2561 : 114) และสอดคล้องกับความเป็นจริงของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ที่เห็นได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่า พนักงานธนาคารออมสินภาค 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมีทักษะทั้ง 3 ด้านใกล้เคียงกัน ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันและอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการวางแผนทางการเงิน งานวิจัยของ พระพรหม ธรรมนิตยกุล (2560 : 98-119) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาตัวแบบในการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการกองทัพเรือไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความรู้พื้นฐานทางด้านการเงิน ปัจจัยทัศนคติต่อการเงินส่วนบุคคล ปัจจัยการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยพฤติกรรมในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันและอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมในการจัดการการเงินส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในด้านความรู้ทางการเงิน พนักงานควรศึกษาเรื่องการออม และการลงทุนที่มีความเสี่ยงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างเหมาะสม
2. ในด้านพฤติกรรมทางการเงิน พนักงานควรให้ความสำคัญกับการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครอบครัว และการตรวจสอบยอดสินเชื่อกงเหลือในแต่ละรายการ เพื่อที่จะสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างเหมาะสม
3. ในด้านทัศนคติทางการเงิน พนักงานควรให้ความสำคัญกับด้านทัศนคติทางการเงินให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้วางรากฐานให้มั่นคงต่อไป และสามารถปลูกฝังการผู้อื่นต่อไป
4. ธนาคารออมสิน ควรมีการวางแผนหรือจัดทำนโยบายเน้นการพัฒนาในด้านความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และการวางแผนทางการเงิน ให้กับพนักงานในสังกัด เพื่อให้มีความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการลงทุนของตัวเองอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาทักษะทางการเงินร่วมกับปัจจัยอื่นๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม เป็นต้น จะได้มีการพัฒนาแนวทางในการวางแผนทางการเงินได้ถูก
2. หลังจากมีการศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินแล้วควรจะมีการศึกษา ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเงินให้ครบทุกรูปแบบเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับพนักงาน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา หงษ์ทอง. (2557). *การวางแผนทางการเงิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร. 301 หน้า
- ณัฐมน เพิ่มสุข. (2562). *ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครูในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปานแก้วตา ลัคนาวานิช และวิลาวัลย์ ดึงไตรย์ภพ. (2561). ทักษะทางการเงินของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในเขตลุ่มน้ำปากพนัง. *WMS Journal of Management Walailak University*, 7(พิเศษ), 111-129.
- พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). การให้ความหมายที่มาของความหมายและการวางแผนการออมเพื่อรองรับการเกษียณอายุของพนักงานเอกชน เขตสีลม-สาทร กรุงเทพมหานคร. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา*, 4 (1), 1211-1220.
- พระพรหม ธรรมนิยกุล. (2561). การพัฒนาตัวแบบในการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการ กองทัพเรือไทย. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 4(2) , 98-119.
- พิชามญช์ ศรีสุวรรณ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารการเงินกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6*, 29-31 สิงหาคม 2561. 341 – 352. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิกรานต์ เผือกมงคล. (2560). ความรู้ทางการเงินของประชาชนจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษา* ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(3), 120-121.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การบริหารตลาดยุคใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา. 275 หน้า.
- เสาวนีย์ บุญเฉลิม. (2554). *การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธนาคารออมสิน. (2564). *หน่วยแผนภาค 12 ธนาคารออมสิน* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2564, จาก : [Http://www.gsb.or.th](http://www.gsb.or.th)
- Hallman and Rosenbloom. (2000). *Personal financial management*. (3 Ed). New Jersey, United States. 645 pages.
- OECD. (2015). “2015 OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion. Organisation for Economic Co-operation and Development, France.” [Online]. Available : https://www.oecd.org/daf/fin/financialeducation/2015_OECD_INFE_Toolkit_Measuring_Financial_Literacy.pdf retrieved. 2019, October 1